



Keskkonnakomisjon

Kuupäev digiallkirjas

Arvamus looduskaitseseaduse, jahiseaduse ja riigivaraseaduse muutmise seaduse (612 SE) eelnõu muudatusettepanekute loetelu kohta

Lugupeetud hr Metsoja

Eesti Planeerijate Ühing (edaspidi: EPÜ) esitab oma arvamuse looduskaitseseaduse, jahiseaduse ja riigivaraseaduse muutmise seaduse (612 SE) eelnõu looduskaitseseaduse §-e 35, 37, 38 ja 40 puudutavatele muudatusettepanekutele (612 SE II). Oleme looduskaitseseaduse (LKS) § 38 lg 4 ja 5 osas teinud varasemalt Kliimaministeeriumiga sisukat koostööd ning esitanud 19.09.2024 EPÜ ettepanekud. Oleme tänulikud, et käesoleva eelnõu muudatusettepanekutes on mitmete EPÜ varasemalt esitatud ettepanekutega arvestatud.

Peame oluliseks, et ranna ja kalda ehituskeeluvööndi vähendamine ei oleks ainukeseks detailplaneeringu koostamise põhjuseks, mis oleks ebaproportsionaalselt koormav kõigile menetluse osapooltele ega täidaks planeerimisseaduse eesmärki. Siiski toonitame, et ranna ja kalda ehituskeeluvööndi käsitluse ei tohi suhtuda kergekäeliselt, kuna ranna ja kalda ehituskeeluvööndis toimuvad muudatused puudutavad muuhulgas ka avalikku huvi. Esitatud muudatusettepanekud lahendavad mitmeid seniseid ehituskeeluvööndi vähendamisega seotud kitsaskohti, kuid teema olulisus nõuab vajadust selgemaks käsitluseks, mistõttu esitame järgnevad tähelepanekud ja ettepanekud:

1. Vajalik on täpsustada LKS § 35 muudetusetpanekus lg 4 ja 5 nimetatud **kaldaastangu mõistet**. Kaldaastangu mõiste on senini üheselt määratlemata ning puudub selle üheselt arusaadav kajastamine Eesti topograafia andmekogu põhikaardil.

Praktikas on kaldaastang kui seaduses nimetatud vööndite laiuse arvestamise lähtejoon olnud ebaselge, mis on toonud kaasa erinevaid arusaamu ja probleeme. Võime praktikutena kinnitada, et kaldaastang ei ole käesoleval ajal LKS § 35 lg 5 tähenduses („üle viie meetri kõrgusel ja Eesti topograafia andmekogu põhikaardile kantud veepiirile lähemal kui 200 meetrit oleval kaldaastangul“) üheselt tuvastatav.

Praktikas on seaduses kirjeldatud kaldaastang sisuliselt kantud osaliselt põhikaardile kaldaastangu tingmargiga ja osaliselt mitte, mistõttu on hulgaliselt vaidluseid nii



maaomanike kui ka keskkonnaameti ja kohaliku omavalitsuse vahel, kui on vajadus määrata sellega seonduvaid vööndeid.

Kaldaastangu määratlemisel tekivad erinevad tõlgendused ka olukordades, kus looduslikku kaldaastangu joont on muudetud inimtegevuse tulemusel. Samuti ei ole selge, kas mõiste hõlmab üksnes looduslikku või ka inimtekkelist kaldaastangut, mistõttu tekivad praktikas eriarvamused ja tõlgendused, millisest lähtejoonest alates kaldaastangu puhul tuleb arvestada §-des 37-39 sätestatud vööndi laiuseid.

Lisaks ei ole **kaldaastangu kajastamine alusandmetes** ühtne, üheselt mõisteta ja põhikaardilt leitavad või tervikuna arusaadavad. Näiteks: kaldaastangu leppemärk on kantud kaldaastangu keskele, kuigi astang paikneb tegelikult kõrgemal ning lõpeb kiviseinaga; põhikaardil kujutatud kaldaastangu leppemärk tähistab samal ajal kaldaastangut, millest tuleb arvestada §-des 37-39 sätestatud vööndeid kui ka kaldaastangut, millest nimetatud vööndeid arvestada ei tule; kaldaastangut arvestatakse vööndite kajastamisel Maa- ja Ruumiameti kitsenduste kaardirakenduses ebaühtlaselt või kohati üldse mitte; kaldaastang on põhikaardil eraldi kaldaastangu tingmäärgiga kohati märgitud ja kohati mitte, kuigi faktiliselt on kõrguste vahe looduses rohkem kui seaduses määratletud 5 meetrit ja kaldaastang seaduse mõistes on olemas.

Selline ebaselgus toob praktikas kaasa vaidlusi maaomanike, Keskkonnaameti ja kohalike omavalitsuste vahel ning raskendab ühtse halduspraktika kujunemist.

Kuivõrd eelnõu LKS § 38 lg 5 muudatusettepanekuga jääb kohalikule omavalitsusele ehituskeeluvööndisse ehitiste püstitamisel oluline kaalutusotsus, on äärmiselt vajalik tagada kaalutusotsuse aluseks olevate andmete korrektsus, üheselt arusaadavus ning mitmeti tõlgendamise minimeerimine.

Ettepanek: täpsustada eelnõus või seletuskirjas kaldaastangu mõistet ning lisada seadusesse punkt, kuidas kaldaastang kui seaduses nimetatud vööndite laiuse arvestamise lähtejoon, on ruumiandmete seaduse kohaselt Eesti topograafia andmekogu põhikaardile kantud ning tagada kaldaastangut puudutavates ametlikes infosüsteemides korrektsed ja igal pool ühesed alusandmed.

2. LSK § 37 ja 38 lõigetes ¹² on kirjeldatud suurte üleujutusala-dega siseveekogude piirangu- ja ehituskeeluvööndi ulatust ning nimetatud „üleujutusala“. Palume selgitada mõistete kasutatust nimetatud lõigetes, kuivõrd suurte üleujutusala-dega siseveekogudel on vastavalt keskkonnaministri 28.05.2004 vastu võetud määrusele nr 58 kõrgveepiir. Mõistete paralleelne erinev kasutus seaduses ja määru-ses põhjustab ebaselgust normi rakendamisel, sh küsimuse, kas vööndite määramisel tuleb lähtuda muuhulgas ka kõrgveepiirist või ainult tegelikust üleujutatavast alast.



Ettepanek: Täpsustada seaduses või seletuskirjas mõistete „üleujutusala“ ja „kõrgveepiir“ käsitlus ja omavaheline seos, et oleks üheselt arusaadav, milline on vööndite laiuse arvestamise lähtealus suurte üleujutusala-dega veekogude puhul.

3. Märgive, et LKS § 38 lg 4 p 9 täiendus „kui selle rajamine ei ole võimalik või otstarbekas väljaspool ehituskeeluvööndit“ on ebavajalik, kuna antud kaalutlus kehtib sisuliselt kõikide lõikes toodud erandite puhul sest eelduslikult asuvad sellised hooned juba nagunii ehituskeeluvööndis.

Ettepanek: Eemaldada LKS § 38 lg 4 p 9 täiendus „kui selle rajamine ei ole võimalik või otstarbekas väljaspool ehituskeeluvööndit“.

Kokkuvõttes peame vajalikuks, et kavandatavad muudatused tagaksid selge ja üheselt mõistetava regulatsiooni, mis toetab nii keskkonnakaitseliste eesmärkide kui ka ruumilise arengu kvaliteeti. Oluline on vältida ebaselgust normide rakendamisel ning tagada tasakaal menetluste paindlikkuse ja õigusselguse vahel.

Eesti Planeerijate Ühing on valmis jätkama koostööd, et täpsustada regulatsiooni ning panustada toimiva ja ühtselt rakendatava õigusruumi kujundamisse.

Lugupidamisega,
Kaie Enno
/allkirjastatud digitaalselt/

Eesti Planeerijate Ühingu
Juhatuse esimees